

3245

(a)
$$y = \frac{5}{x} - 4x$$

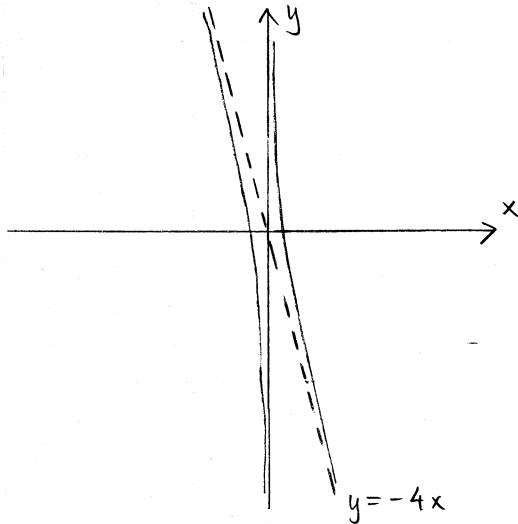
"Långt bort från y-axeln"

Stora $|x|$: $y \approx -4x$

"Nära y-axeln"

Små $|x|$: $y \approx \frac{5}{x}$

Då kan vi skissa grafen:

$y = -4x$ och y -axeln
är asymptoter.

(b)
$$y = 4 - \frac{10}{x-1}$$

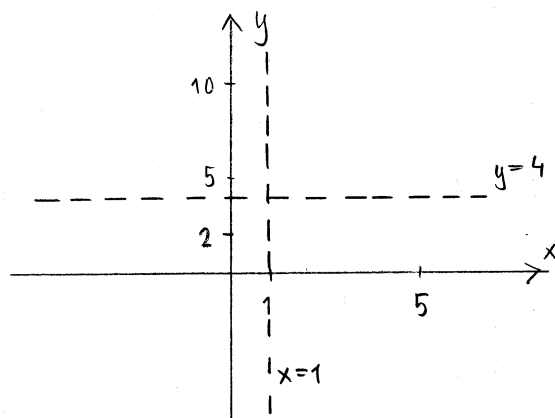
"Långt bort från y-axeln"

Stora $|x|$: $y \approx 4$

Linjen $y = 4$ är således en asymptot.

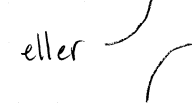

Vi noterar sedan att funktionen ej är definierad för $x = 1$, eftersom andra termen innehåller $x - 1$ i nämnaren. Grafen kommer då att ha den lodräta linjen $x = 1$ som asymptot.

Om vi ritat in asymptoterna ser det ut så här:

3245

(forts)

Nu är frågan om grafen ser ut som eller
(eller möjligtvis eller).

Vi beräknar funktionsvärden för x -värden lite mindre och lite större än $x=1$:

$$y(1,01) = 4 - \frac{10}{1,01-1} = 4 - \frac{10}{0,01} = 4 - 1000 < 4 \quad (\text{och} < 0)$$

$$y(0,99) = 4 - \frac{10}{0,99-1} = 4 - \frac{10}{-0,01} = 4 + 1000 > 4$$

Hänsätt alla
asymptoterna
var ju $y=4$

Grafen bör alltså se ut som .

Skärning med y - och x -axel?

$$x=0 \text{ ger } y = 4 - \frac{10}{0-1} = 4 + 10 = 14$$

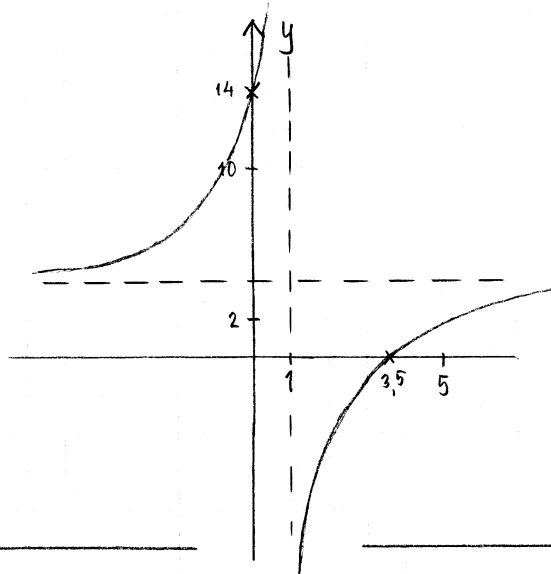
$$y=0 \text{ ger } 0 = 4 - \frac{10}{x-1}$$

$$4(x-1) = 10$$

$$4x - 4 = 10$$

$$x = 3,5$$

Då kan vi skissa grafen:

$y=4$ och $x=1$
är asymptoter.